

Solucionari per al professorat

Què saps sobre Jaume I?

Resultat dels qüestionaris de comprensió lectora.

QÜESTIONARI 1

Inici del llibre. Capítols: d'Alt i guapo fins a Un home com cal

1: Quin narrador explica la història de Jaume I?

- a: Un narrador en primera persona, l'ajudant de Jaume I.
- b: Un narrador en tercera persona, un cronista de l'època.
- c: Un narrador en tercera persona, l'autor del llibre.
- d: Un narrador en primera persona, el mateix Jaume I.

2: Com es defineix a si mateix Jaume I?

- a: Com una persona inquieta que sempre estava fent coses.
- b: Com una persona sense estudis i amb poc interès per la cultura.
- c: Com una persona senzilla, però feliç.
- d: Com el millor guerrer de tota la història de Catalunya.

3: Durant quina època va viure Jaume I?

- a: Durant la Renaixença (segle XIX).
- b: Durant el Renaixement (segle XVI).
- c: Durant l'edat mitjana (segle XIII).
- d: Durant el Romanticisme (segle XVIII).

4: Quina relació tenien els pares de Jaume I?

- a: Eren bons amics, però no estaven enamorats.
- b: Es van estimar sempre, fins que van morir.
- c: No s'estimaven, era un matrimoni de conveniència.
- d: Molt bona, es van enamorar a primera vista.

5: Per què Jaume I va rebre aquest nom?

- a: Per un joc amb espelmes que va fer la seva mare.
- b: Perquè era tradició familiar.
- c: Perquè li agradava molt al seu pare.
- d: Perquè era el nom del seu avi matern.

6: Com va néixer la Corona d'Aragó?

- a: Quan Guifré el Pilós va conquerir Aragó per la força.
- b: Quan van fer casar Ramon Berenguer IV, comte de Barcelona, amb Peronella, filla del rei d'Aragó.
- c: Quan Guifré el Pilós va pactar amb el rei de França governar les terres d'Aragó per ajudar-lo a expandir el seu regnat.
- d: Quan un fill de Guifré el Pilós, Ramon Berenguer IV, va lluitar contra el rei d'Aragó.

7: Quan va acabar el Casal de Barcelona?

- a: Quan el rei Martí l'Humà i tots els seus descendents van morir.
- b: Quan Ferran II el Catòlic es va casar amb la reina Isabel de Castella.
- c: Quan Barcelona va caure en mans del rei de França.
- d: Quan la ciutat de Barcelona va quedar destruïda per un setge de la Corona de Castella.

8: Amb qui va passar una part de la seva infantesa Jaume I?

- a: Amb la seva mare i tota la seva família.
- b: Amb el seu pare.
- c: Amb Simó de Montfort, el principal enemic del seu pare.
- d: Amb un grup de camperols.

9: Qui va educar Jaume I?

- a: El papa de Roma.
- b: Uns camperols.
- c: Uns familiars del seu pare.
- d: Els templers.

10: Per què Jaume I no va poder jugar gaire quan era petit?

- a: Perquè sempre estava viatjant amb el seu pare.
- b: Perquè en aquella època els nens no jugaven, havien de treballar.
- c: Perquè els professors monjos volien fer-lo un bon cavaller i un bon rei.
- d: Perquè la seva mare només volia que es dedicés a estudiar per ser un home culte.

QÜESTIONARI 2

Capítols: de *Qui eren els templers?* a *Contra qui lluitava Jaume I?*

1: Qui eren els templers?

- a: Uns monjos que es dedicaven a fer la guerra.
- b: Uns guerrers que lluitaven per defensar els musulmans.
- c: Uns monjos que es dedicaven a resar i a copiar llibres.
- d: Uns homes que tenien cura dels temples cristians.

2: Quines promeses havien de fer els templers?

- a: El vot de pobresa.
- b: El vot d'obediència.
- c: El vot de castedat.
- d: Totes les respostes són correctes.

3: Per què van desaparèixer els templers?

- a: Perquè van morir tots a la guerra a Terra Santa.
- b: Perquè van aconseguir conquerir Terra Santa i fer fora els musulmans.
- c: Perquè ningú no volia ser monjo templer i dedicar la vida a la guerra.
- d: Perquè es van anar enriquint i van anar oblidant les seves tasques, i això no va agradar als reis.

4: A quina edat va ser coronat rei Jaume I?

- a: Amb 15 anys.
- b: Amb 6 anys.
- c: Amb 20 anys.
- d: Amb 18 anys.

5: Per què va ser un fracàs la primera batalla que va portar a terme Jaume I, a la vila de Peníscola?

- a: Perquè Jaume I i els seus soldats no tenien armes.
- b: Perquè l'exèrcit contrari era molt més fort i poderós.
- c: Perquè el clima no hi va ajudar, ja que va caure una gran tempesta que va fer abandonar la lluita.
- d: Perquè no el va ajudar cap noble, ja que encara no el prenien seriosament.

6: De quin país era Violant, la segona esposa de Jaume I?

- a: Portugal.
- b: Castella.
- c: Hongria.
- d: Mauritània.

7: Què feien els reis i els nobles durant els banquets?

- a: Discutir de política.
- b: Ballar.
- c: Escoltar i mirar els joglars, els trobadors i els acròbates.
- d: Preparar les noves estratègies militars.

8: Per què Jaume I no va decidir conquerir Occitània?

- a: Perquè no volia saber res de les terres on havia mort el seu pare.
- b: Perquè els francesos eren un enemic massa poderós.
- c: Perquè eren terres molt pobres.
- d: Perquè no tenia prou homes per lluitar en aquelles terres.

9: Com que Occitània no entrava en els seus plans de conquesta, Jaume I va decidir conquerir...

- a: Mallorca.
- b: València.
- c: El nord d'Itàlia.
- d: L'Alguer.

10: Què va passar durant l'atac als musulmans a Mallorca?

- a: Jaume I va perdre tres quartes parts del seu exèrcit.
- b: Jaume I va resultar ferit en una cama.
- c: Van morir els amics de Jaume I, Guillem i Ramon de Montcada.
- d: Jaume I no va aconseguir conquerir l'illa.

11: Per què Jaume I lluitava contra els musulmans?

- a: Perquè considerava que ja tenien la seva pròpia terra.
- b: Perquè estava en contra de les seves idees religioses.
- c: Perquè tenien massa riqueses.
- d: Perquè controlaven una bona part de la península Ibèrica.

12: Quines novetats van aportar els musulmans a la Península?

- a: Coneixements entorn de la medicina i altres àmbits, com l'astrologia i la literatura.
- b: Canalitzacions i una xarxa de séquies que van permetre conrear nous aliments.
- c: Coneixements importants d'arquitectura per crear grans ciutats.
- d: Noves idees religioses que procuraven la pau entre les persones.

1: Què és un setge?

- a: Un atac amb foc a una ciutat.
- b: Encerclar una ciutat o una fortalesa per combatre-la i guanyar-la.
- c: Una estratègia militar per fer fora la població d'un castell o una ciutat.
- d: Una mena d'espasa que feien servir els soldats medievals.

2: Com es va desenvolupar la conquesta de la capital de Mallorca?

- a: Sense cap atac, perquè els musulmans es van lliurar des del primer moment.
- b: Amb un atac sorpresa només arribar a l'illa que va fer caure la ciutat en dos dies.
- c: Amb un setge de setmanes a la capital fins que es va donar per vençuda.
- d: Amb un setge de més de tres mesos que va acabar l'últim dia de l'any 1232.

3: Els cavallers medievals com protegien els seus cavalls?

- a: Amb peces de metall des del cap fins a la gropa.
- b: Amb unes mantes que alhora servien per escalfar els animals.
- c: Sense res, anaven desprotegits.
- d: Amb el seu propi cos.

4: Què portaven dibuixat els cavallers als escuts?

- a: L'escut de Jaume I.
- b: Símbols de poder de la seva família.
- c: Símbols de protecció.
- d: Res, en aquella època no anaven pintats.

5: Després de Mallorca, què va decidir conquerir Jaume I?

- a: València.
- b: Aragó.
- c: Andalusia.
- d: El nord de la península Ibèrica.

6: Com van aconseguir els soldats de Jaume I conquerir la capital de València?

- a: Llançant projectils amb catapultes de més de 100 quilos.
- b: Reclutant persones de l'Aragó per aconseguir un exèrcit més gran i fort que el de València.
- c: Amb una sèrie d'acords amb els governants sarraïns de la ciutat.
- d: Fent veure que Jaume I arribava per mar i, quan els sarraïns estaven despistats, els van atacar.

7: En quina part del cos va ser ferit Jaume I durant el setge a la ciutat de València?

- a: Al cap, a causa d'una fletxa llançada per un dels defensors que li va travessar el casc.
- b: A la cuixa, per l'impacte d'una llança.
- c: A les costelles, en caure del cavall.
- d: A l'espatlla, per l'estocada d'una espasa.

8: Després del setge a València, per què Jaume I va deixar marxar la població?

- a: Perquè així ho havia pactat amb Zayyan ibn Mardanix, que va rendir la ciutat a canvi que Jaume I respectés la vida dels seus habitants.
- b: Perquè no volia sarraïns a la capital de València.
- c: Perquè els va perdonar la vida i els va deixar marxar a les seves terres originàries.
- d: No van marxar, van passar a formar part de l'exèrcit de Jaume I.

9: Què és el *Llibre dels fets*?

- a: Un llibre copiat pels templers.
- b: Un llibre sobre les guerres que va fer Jaume I.
- c: Una crònica de la vida de Jaume I.
- d: Un diari personal del pare de Jaume I.

10: Què va fer Jaume I amb Múrcia?

- a: La va conquerir, la va repoblar i després la va entregar al seu gendre, el rei castellà Alfons X el Savi.
- b: La va conquerir per afegir-la als territoris de la Corona catalanoaragonesa.
- c: Va decidir no conquerir-la perquè preferia aconseguir territoris del nord de la Península.
- d: Va arribar a un acord amb els sarraïns per governar-la entre tots dos.

11: Com va aconseguir guanyar Jaume I al-Àzraq, que li va plantar cara durant molt de temps?

- a: Enviant les tropes a matar-lo mentre dormia.
- b: Enverinant-lo.
- c: No va aconseguir-ho i va fer un pacte amb ell.
- d: Comprant un home de la seva confiança.

12: Què va demanar Jaume I al seu fill Pere quan estava a punt de morir?

- a: Que es fes monjo.
- b: Que es casés amb la filla del rei de Castella.
- c: Que intentés conquerir Terra Santa.
- d: Que no es barallés amb el seu germà petit.

13: Quin consell dona Jaume I als lectors, al final del llibre?

- a: Que no facin la guerra, perquè provoca molt de dolor.
- b: Que siguin valents com ho va ser ell a cada batalla.
- c: Que aprenguin, però sobretot que juguin tot el que ell no va poder jugar.
- d: Que expliquin aquesta història als seus companys, perquè així tothom el podrà conèixer.

Activitats enfocades als àmbits de les ciències socials

Activitat 2: Els templers

Els templers eren monjos guerrers

Els templers es dedicaven a copiar llibres als monestirs

Els templers podien menjar carn

Els templers sempre portaven els cabells llargs

Els templers havien de resar fins i tot en combat

Els templers van mantenir el vot de pobresa i no es van enriquir

Els templers van conquerir Jerusalem

Els templers havien de prometre vot d'obediència

Els templers vestien tots iguals: de negre i amb una capa blanca

L'últim gran mestre templer, Jacques de Molay, va morir en combat

Veritat	Fals
x	
	x
x	
	x
	x
	x
x	
x	
	x
	x